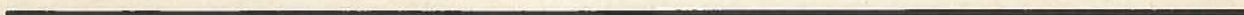

De presidentsverkiezingen in de V.S. ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

De strijd om het Witte Huis

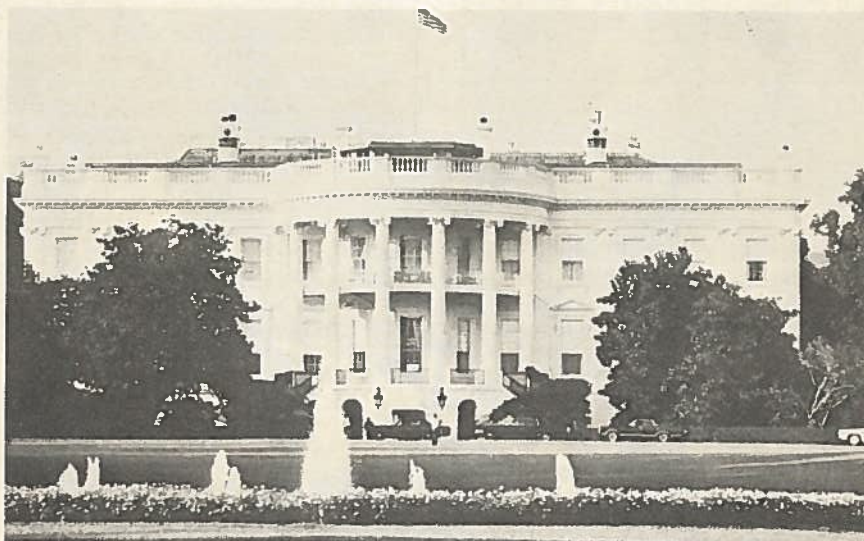

Verkiezingsspeldjes

Eens in de vier jaar zijn er in de V.S. presidentsverkiezingen. De datum ligt wettelijk vast: de eerste dinsdag na de eerste maandag in november. Dat betekent voor 1980, dat op 4 november de Amerikanen van 18 jaar en ouder naar de stembus mogen. *Mogen*, want er bestaat geen stemplicht in de V.S. En dat was bij de verkiezingen in 1976 goed te merken ook; zo'n 50% van de kiezers vond het toen de moeite waard om van zijn stemrecht gebruik te maken.

Hoe de opkomst dit keer zal zijn? Carter, Reagan en Anderson, de laatst overgebleven kandidaten, hebben tot nu toe voor weinig opwinding gezorgd. Misschien komt dat nog. Wat er ook gebeurt, de polls (opiniepeilingen) zullen ons in de komende weken regelmatig op de hoogte houden van de stand van zaken. Die polls beperken zich vaak tot het schatten van het percentage aanhangers per kandidaat, maar hoe doorslaggevend is dat percentage kiezers eigenlijk?

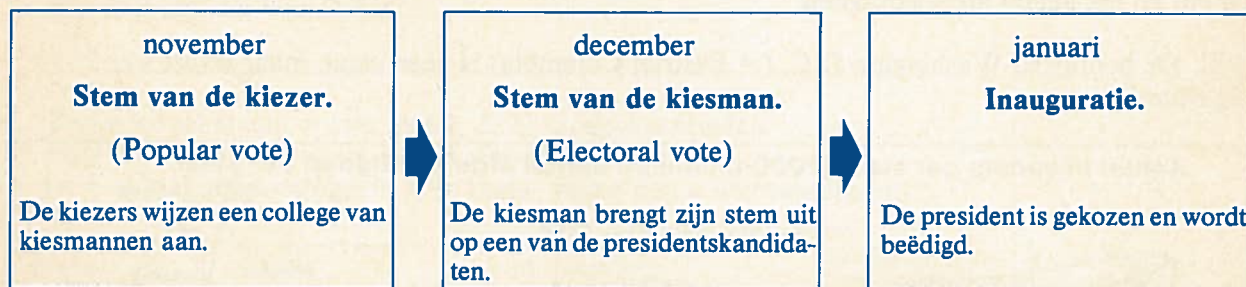
En hoe werkt het Amerikaanse verkiezingssysteem precies?

Het Witte Huis

Districtenstelsel

De Amerikaanse kiezer kiest zijn president niet rechtstreeks; de verkiezingen zijn getrapt. Elke staat fungeert namelijk als **district** en zo'n district vaardigt een aantal **kiesmannen** af. Hoe dat aantal is vastgesteld, gaan we straks bekijken. De kiezer brengt zijn stem uit op een kiesman van zijn staat. Van elke kiesman is vooraf bekend op welke presidentskandidaat hij zijn stem uitbrengt.*)

A.N.P. Foto

Interessant in dit systeem is, dat in elke staat het “winnaar-krijgt-alles”-beginsel geldt. D.w.z. de kandidaat die de meeste stemmen in een staat veroverft, al is het met verschil van één stem, krijgt alle kiesmannen van die staat op zijn naam.**)

In dit boekje zullen we een paar consequenties van dit, naar ons gevoel vreemde, systeem gaan bekijken.

*) Incidenteel gebeurt het wel dat een kiesman gebruik maakt van zijn individuele vrijheid om op een andere kandidaat te stemmen.

***) Alleen de staat Maine kent een afwijkende regeling, waarmee we in dit boekje echter geen rekening zullen houden.

Afgevaardigden

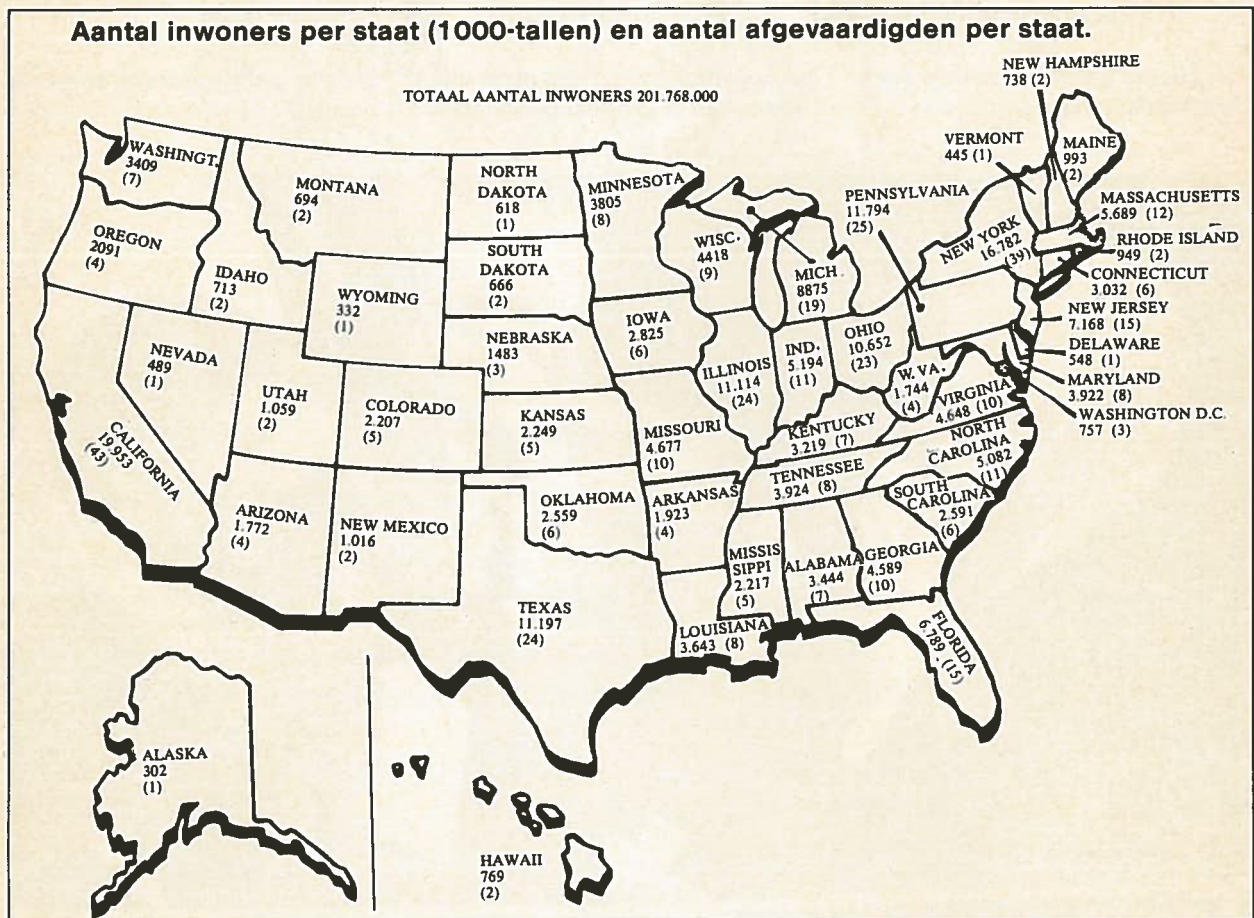
opdracht 1

Het parlement in de V.S. (het congres) bestaat net als bij ons uit twee "kamers": het Huis van Afgevaardigden en de Senaat.

Elke staat wordt in beide kamers vertegenwoordigd (afgevaardigden en senatoren).

Op het kaartje zie je de 50 staten van Noord Amerika afgebeeld met het aantal inwoners (in 1000-tallen) en het aantal afgevaardigden.

N.B. De hoofdstad Washington D.C. (= District Columbia) is geen staat, maar levert wel 3 afgevaardigden.

a. Welk verband bestaat er tussen de aantallen inwoners en de aantallen afgevaardigden per staat?

Afgevaardigden

opdracht 1

Met een beetje goede wil kun je spreken van een **evenredige vertegenwoordiging** van de staten in het Huis van Afgevaardigden.

b. Geef een paar voorbeelden van staten waarvan de vertegenwoordiging in het Huis van Afgevaardigden onevenredig laag (hoog) is.

c. Turf hoeveel staten er zijn met 1, 2, 3, ... afgevaardigden.
Bereken daarna het totale aantal afgevaardigden.
(a = aantal afgevaardigden; n = aantal staten met a afgevaardigden).

a	turven	n	n.a
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
15			
19			
23			
24			
25			
39			
43			
TOTAAL		51*)	

*) Inclusief Washington DC

Het Capitool – zetel van het Congres – tussen de symbolen van de twee partijen: de ezel van de Democraten, en de olifant van de Republikeinen.

d. Hoe, denk je, worden de aantallen afgevaardigden per staat uitgerekend? Controleer dit voor een paar staten.

e. Eens in de tien jaar wordt het aantal afgevaardigden per staat vastgesteld op basis van de bevolkingsgegevens. Het laatst is dat gebeurd in 1970.

Bereken het aantal afgevaardigden voor de staat New York volgens de bevolkingsgegevens op het kaartje, uitgaande van een evenredige vertegenwoordiging.
Wat leid je hieruit af?

Kiesmannen

opdracht 2

Elke staat levert behalve een evenredig aantal afgevaardigden ook nog twee senatoren.
N.B. Washington D.C. levert wel 3 afgevaardigden, maar geen senatoren.
Het aantal **kiesmannen** waarmee een staat in het kiescollege wordt vertegenwoordigd is gelijk aan het aantal afgevaardigden plus het aantal senatoren van die staat.

a. Hoeveel kiesmannen worden er in totaal gekozen?

b. Stel dat er twee presidentskandidaten zijn.
Hoeveel kiesmannen heeft een kandidaat nodig om president te worden?

c. Zijn de staten evenredig vertegenwoordigd in het college van Kiesmannen?
Leg dat eens uit.

Anderson

Reagan

Carter

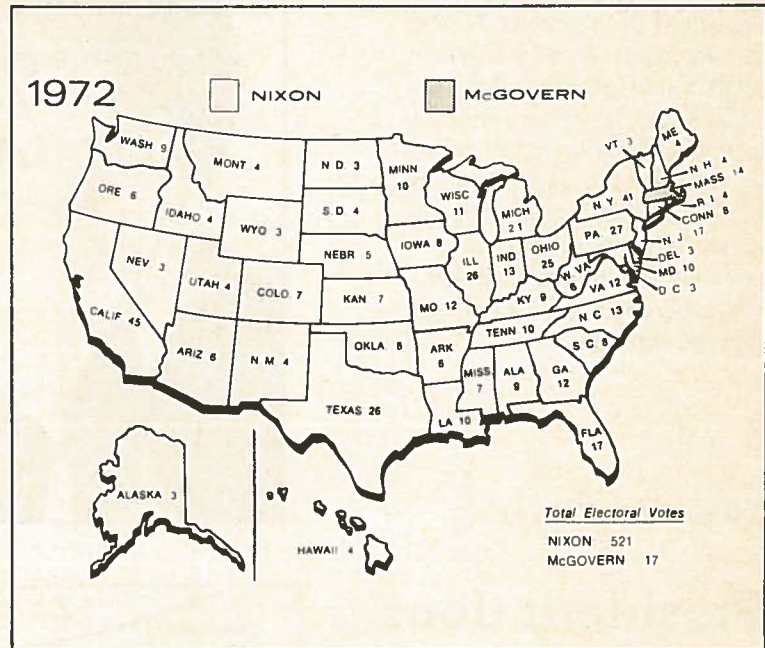
Resultaten uit het verleden

opdracht 3

a. Acht jaar geleden ging de race tussen de Republikein Nixon en de Demokraat McGovern. Het eindigde in een verpletterende overwinning van Nixon; McGovern veroverde alleen Massachusetts en Washington D.C.

Hun stemmenaantallen bedroegen echter respectievelijk 47.169.911 en 29.170.383. Hoeveel % van de kiezers was voor Nixon resp. voor McGovern?

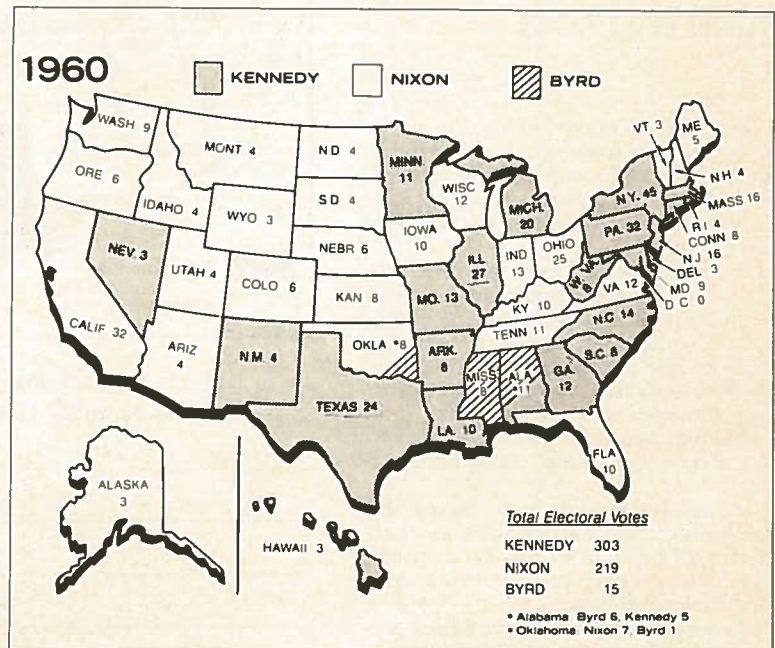
Vergelijk het percentage kiezers met het percentage kiesmannen dat voor Nixon gekozen heeft. En??

b. Diezelfde Nixon was 12 jaar eerder verslagen door de legendarische John F. Kennedy.

In de staten Illinois en Texas won Kennedy, maar dat was kantie boord. Het verschil in stemmen was resp. 8859 en 46233. Hoeveel stemmen had Nixon meer moeten hebben om die twee staten te verwerven?

Hoe zou dan de uitslag geweest zijn?

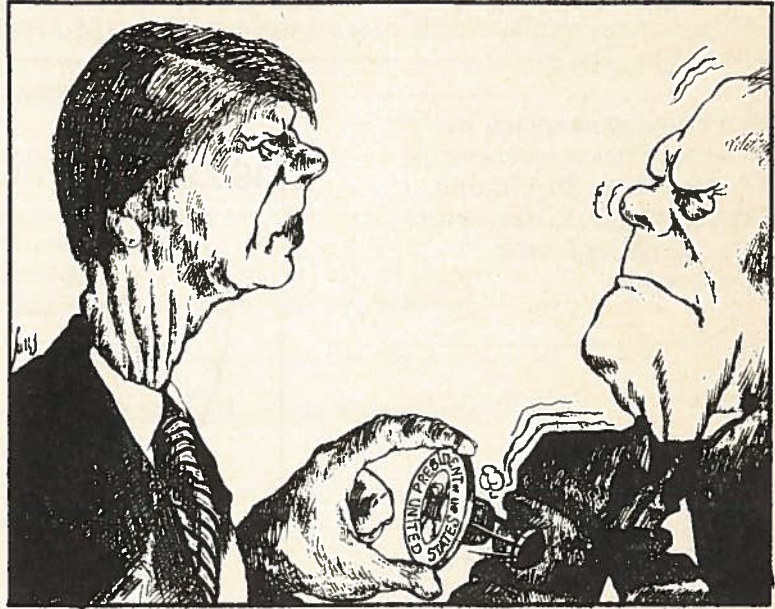

Merk nog op dat in twee staten enige kiesmannen een afwijkende stem uitbrachten.

De verkiezingen van 1976

opdracht 4

Je herinnert je ongetwijfeld nog de verkiezingsstrijd tussen Gerald Ford (die als vice-president de afgezette Nixon opvolgde) en Jimmy Carter, nu vier jaar geleden. Aanvankelijk leek Carter op een royale zege af te gaan, maar onverwacht werd het toch nog spannend. Aanleiding voor de rekenaars om de uitslag nog eens na te pluizen. Senator Birch Bayh kwam tot een aardige konklusie...

Senator Bayh:

President door rechtstreekse verkiezingen aanwijzen

WASHINGTON (AP) - De voorzitter van het subcomité voor grondwetswijzigingen van de Amerikaanse senaat heeft gezegd dat hij wederom zal proberen het kiescollege af te schaffen.

Wanneer bij de verkiezingen van afgelopen dinsdag in Ohio en Hawaii 15.000 stemmen anders waren uitgevallen, zou Gerald Ford een meerderheid in het college van kiesmannen hebben behaald, terwijl Jimmy Carter een meerderheid in stemmen zou hebben gehad aldus de voorzitter van het senaatcommissie, senator Birch Bayh.

Hij wil een grondwetswijziging, die het college van kiesmannen afschaft en waarin bepaald wordt, dat de president door rechtstreekse verkiezingen wordt aangewezen.

Zijn voorstel wordt door een meerderheid in de senaat gesteund, maar is tot dusver niet in stemming gebracht.

Controleer de berekening van Senator Bayh met behulp van de "final 1976 results" (blz. 8)

De verkiezingen van 1976

opdracht 4

FINAL 1976 PRESIDENTIAL ELECTION RESULTS

State	Electoral Vote	Popular Vote				Percentages			
		Carter	Ford	McCarthy	Other	Carter	Ford	McCarthy	Other
Alabama.....	9 ...	659,170 ...	504,070 ...	-	19,610 ...	56 ...	43 ...	-	1
Alaska.....	3 ...	44,058 ...	71,555 ...	-	7,961 ...	36 ...	58 ...	-	6
Arizona.....	6 ...	295,602 ...	418,642 ...	19,229 ...	9,246 ...	40 ...	56 ...	3 ...	1
Arkansas.....	6 ...	498,604 ...	267,903 ...	639 ...	389 ...	65 ...	35 ...	-	-
California.....	45 ...	3,742,284 ...	3,882,244 ...	-	179,242 ...	48 ...	50 ...	-	2
Colorado.....	7 ...	460,801 ...	584,278 ...	26,047 ...	10,314 ...	43 ...	54 ...	2 ...	1
Connecticut.....	8 ...	647,895 ...	719,261 ...	-	19,199 ...	47 ...	52 ...	-	1
Delaware.....	3 ...	122,461 ...	109,780 ...	2,432 ...	969 ...	52 ...	47 ...	1 ...	-
Dist. Columbia...	3 ...	137,818 ...	27,873 ...	-	3,139 ...	82 ...	17 ...	-	1
Florida.....	17 ...	1,636,000 ...	1,469,531 ...	23,643 ...	21,457 ...	52 ...	47 ...	1 ...	-
Georgia.....	12 ...	979,409 ...	483,743 ...	-	67 ...	33 ...	48 ...	-	-
Hawaii.....	4 ...	147,375 ...	140,003 ...	-	3,923 ...	51 ...	48 ...	-	1
Idaho.....	4 ...	126,549 ...	204,151 ...	-	10,232 ...	37 ...	60 ...	-	3
Illinois.....	26 ...	2,271,295 ...	2,364,269 ...	55,939 ...	29,779 ...	48 ...	50 ...	1 ...	1
Indiana.....	13 ...	1,014,714 ...	1,185,958 ...	-	21,690 ...	45 ...	53 ...	-	1
Iowa.....	8 ...	619,931 ...	632,863 ...	20,051 ...	6,461 ...	48 ...	49 ...	2 ...	1
Kansas.....	7 ...	430,421 ...	502,752 ...	13,185 ...	11,487 ...	45 ...	53 ...	1 ...	1
Kentucky.....	9 ...	615,717 ...	531,852 ...	6,837 ...	12,736 ...	53 ...	46 ...	-	1
Louisiana.....	10 ...	661,365 ...	587,446 ...	6,490 ...	22,032 ...	52 ...	46 ...	-	2
Maine.....	4 ...	232,279 ...	236,320 ...	10,874 ...	3,495 ...	48 ...	49 ...	2 ...	1
Maryland.....	10 ...	759,612 ...	672,661 ...	-	53 ...	47 ...	47 ...	-	-
Massachusetts...	14 ...	1,429,475 ...	1,030,276 ...	65,637 ...	22,170 ...	56 ...	40 ...	3 ...	1
Michigan.....	21 ...	1,696,714 ...	1,893,742 ...	47,905 ...	13,229 ...	47 ...	52 ...	1 ...	-
Minnesota.....	10 ...	1,070,440 ...	819,395 ...	35,490 ...	24,606 ...	55 ...	42 ...	2 ...	1
Mississippi.....	7 ...	381,329 ...	366,846 ...	4,074 ...	16,141 ...	50 ...	48 ...	-	2
Missouri.....	12 ...	998,387 ...	927,443 ...	24,029 ...	3,741 ...	51 ...	48 ...	1 ...	-
Montana.....	4 ...	149,259 ...	179,703 ...	-	5,772 ...	45 ...	53 ...	-	2
Nebraska.....	5 ...	233,293 ...	359,219 ...	9,383 ...	4,854 ...	38 ...	59 ...	2 ...	1
Nevada.....	3 ...	92,479 ...	101,273 ...	-	8,124 ...	46 ...	50 ...	-	4
New Hampshire...	4 ...	147,645 ...	185,935 ...	4,095 ...	1,952 ...	43 ...	55 ...	1 ...	1
New Jersey.....	17 ...	1,444,653 ...	1,509,688 ...	32,717 ...	27,414 ...	48 ...	50 ...	1 ...	1
New Mexico.....	4 ...	201,148 ...	211,419 ...	-	4,023 ...	48 ...	51 ...	-	1
New York.....	41 ...	3,389,558 ...	3,100,791 ...	-	177,913 ...	51 ...	46 ...	-	3
North Carolina...	13 ...	927,365 ...	741,960 ...	-	8,581 ...	55 ...	44 ...	-	1
North Dakota....	3 ...	136,078 ...	153,684 ...	2,952 ...	4,594 ...	46 ...	52 ...	-	2
Ohio.....	25 ...	2,009,959 ...	2,000,626 ...	58,267 ...	41,604 ...	49 ...	49 ...	1 ...	1
Oklahoma.....	8 ...	532,442 ...	545,708 ...	14,101 ...	-	49 ...	50 ...	1 ...	-
Oregon.....	6 ...	490,407 ...	492,120 ...	40,207 ...	7,142 ...	48 ...	48 ...	4 ...	-
Pennsylvania.....	27 ...	2,328,677 ...	2,205,604 ...	50,584 ...	35,922 ...	50 ...	48 ...	1 ...	1
Rhode Island....	4 ...	227,636 ...	181,249 ...	-	1,699 ...	55 ...	44 ...	-	1
South Carolina...	8 ...	450,807 ...	346,149 ...	-	5,627 ...	56 ...	43 ...	-	1
South Dakota....	4 ...	147,068 ...	151,505 ...	-	2,105 ...	49 ...	50 ...	-	1
Tennessee.....	10 ...	825,879 ...	633,969 ...	5,004 ...	11,494 ...	56 ...	43 ...	-	1
Texas.....	26 ...	2,082,319 ...	1,953,300 ...	20,118 ...	16,147 ...	51 ...	48 ...	1 ...	-
Utah.....	4 ...	182,110 ...	337,908 ...	3,907 ...	17,293 ...	34 ...	62 ...	1 ...	3
Vermont.....	3 ...	77,798 ...	100,387 ...	4,001 ...	1,716 ...	42 ...	55 ...	2 ...	1
Virginia.....	12 ...	813,898 ...	836,554 ...	-	46,644 ...	48 ...	49 ...	-	3
Washington.....	9 ...	717,323 ...	777,732 ...	36,986 ...	23,493 ...	46 ...	50 ...	2 ...	2
West Virginia....	6 ...	435,864 ...	314,726 ...	-	58 ...	42 ...	42 ...	-	-
Wisconsin.....	11 ...	1,040,232 ...	1,004,987 ...	34,943 ...	21,174 ...	49 ...	48 ...	2 ...	1
Wyoming.....	3 ...	62,239 ...	92,717 ...	624 ...	763 ...	40 ...	59 ...	-	1
Total Popular Votes		40,825,839 ...	39,147,770 ...	680,390 ...	949,348				
Total Popular Votes, all candidates.....		81,603,346							

Minor candidates: Roger McBride (Libertarian Party), 171,627; Lester G. Maddox (American Independent Party), 168,264; Thomas Anderson (American Party), 152,513; Peter Camajo (Socialist Workers Party), 90,287; Gus Hall (Communist Party), 58,692; Margaret Wright (People's Party), 49,014; Lyndon H. LaRouche (U.S. Labor Party), 40,043; Benjamin C. Buber (Prohibition Party), 15,902; Julus Levin (Socialist Labor Party), 9,322; Frank P. Zeidler (Socialist Party), 5,991; Others, 187,693.

Hoe word je president van de V.S. met zo weinig mogelijk stemmen?

opdracht 5

In de vorige opdrachten heb je gezien hoe kleine verschuivingen grote gevolgen kunnen hebben. Grote gevolgen voor de verdeling binnen het kiescollege wel te verstaan. Zo is het heel goed denkbaar dat een kandidaat met een minderheid van stemmen toch president wordt. In het verleden is dat twee keer gebeurd. In 1876 verloor Samuel J. Tilden van Rutherford B. Hayes met één kiesman, ondanks het feit dat hij een kwart miljoen meer stemmen verwierf dan zijn opponent. Iets dergelijks overkwam Grover Cleveland in 1888, toen Benjamin Harrison met een minderheid van stemmen aan het langste eind trok.

Maar nu het probleem.

Ga uit van een situatie waarbij er *twee* presidentskandidaten zijn.

Wat is het *kleinste* stemmenpercentage, waarmee een kandidaat president van de V.S. kan worden?

Hoe word je president van de V.S. met zo weinig mogelijk stemmen?

opdracht 5

IOWO Tiberdreef 4, Utrecht

Ontwerper – Martin Kindt
